



Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-670/16

**Tsegezab Mengesteab
proti
Bundesrepublik Deutschland**

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Verwaltungsgericht Minden)

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) č. 604/2013 – Určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států – Článek 20 – Zahájení postupu určení – Podání žádosti o mezinárodní ochranu – Úřední zápis sepsaný orgánem, který obdržely příslušné orgány – Článek 21 odst. 1 – Lhůty, které jsou stanoveny pro předložení žádosti o převzetí – Přesun příslušnosti na jiný členský stát – Článek 27 – Opravné prostředky – Rozsah soudního přezkumu“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 26. července 2017

1. *Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Azylová politika – Kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu – Nařízení č. 604/2013 – Opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění žadatele o mezinárodní ochranu – Možnost dovolávat se uplynutí lhůt stanovených pro předložení žádosti o převzetí – Souhlas dožádaného členského státu s uvedenou žádostí – Neexistence vlivu*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013, bod 19 odůvodnění a čl. 21 odst. 1 a čl. 27 odst. 1)

2. *Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Azylová politika – Kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu – Nařízení č. 604/2013 – Postup převzetí – Lhůty stanovené pro předložení žádosti o převzetí – Lhůta v maximální délce tří měsíců od podání žádosti o mezinárodní ochranu*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013, čl. 21 odst. 1)

3. *Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Azylová politika – Kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu – Nařízení č. 604/2013 – Postup převzetí – Okamžik zahájení postupu – Předložení žádosti o mezinárodní ochranu – Úřední zápis sepsaný orgány, který obdržely příslušné orgány – Pojem*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013, čl. 20 odst. 2)

1. Článek 27 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení, musí být vykládán

v tom smyslu, že se žadatel o mezinárodní ochranu může v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat uplynutí lhůty stanovené v čl. 21 odst. 1 uvedeného nařízení, a to i tehdy, pokud je dožádaný členský stát připraven tohoto žadatele převzít.

Stran cílů stanovených v uvedeném nařízení je třeba zejména zdůraznit, že z bodu 9 odůvodnění tohoto nařízení vyplývá, že přestože toto nařízení potvrzuje zásady, na kterých spočívá nařízení č. 343/2003, jeho cílem je provést na základě zkušeností nezbytná zlepšení, nejen pokud jde o účinnost dublinského systému, nýbrž i o ochranu poskytovanou žadatelům, která má být zajištěna zejména účinnou a úplnou soudní ochranou žadatelů (rozsudek ze dne 7. června 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, bod 52).

Restriktivní výklad rozsahu práva na opravný prostředek, které je stanoveno v čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III, by přitom mohl bránit dosažení tohoto cíle (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. června 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, bod 53).

Z výše uvedeného vyplývá, že toto ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že žadatel o mezinárodní ochranu zajišťuje účinnou soudní ochranu, jelikož mu mimo jiné zaručuje možnost podat opravný prostředek proti rozhodnutí o jeho přemístění, v jehož rámci může být posuzována aplikace tohoto nařízení, včetně dodržování procesních záruk stanovených v uvedeném nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. června 2016, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, bod 22).

V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že unijní normotvůrce vymezil důsledky uplynutí těchto lhůt v čl. 21 odst. 1 třetím pododstavci nařízení Dublin III, neboť v něm stanovil, že pokud uvedená žádost není předložena v uvedených lhůtách, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, ve kterém byla žádost podána. Z toho vyplývá, že přestože ustanovení čl. 21 odst. 1 tohoto nařízení mají za cíl upravit řízení o převzetí, přispívají rovněž stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení k určení příslušného členského státu ve smyslu téhož nařízení. Rozhodnutí o přemístění do jiného členského státu, než jakému byla podána žádost o mezinárodní ochranu, tudíž nelze platně přijmout, pokud uplynuly lhůty uvedené v tomto ustanovení.

Za těchto podmínek soud, kterému byl předložen opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění, musí mít možnost zabývat se tvrzeními žadatele o azyl, který namítá, že byla porušena ustanovení uvedená v čl. 21 odst. 1 uvedeného nařízení, aby měl jistotu, že napadené rozhodnutí o přemístění bylo přijato, jakmile bylo správně uplatněno řízení o převzetí, jež je stanoveno podle tohoto nařízení (v obdobném smyslu viz rozsudek ze dne 7. června 2016, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, bod 26).

(viz body 46–48, 52, 53, 55, 62, výrok 1)

2. Článek 21 odst. 1 nařízení č. 604/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že žádost o převzetí nelze platně předložit po uplynutí více než tří měsíců od podání žádosti o mezinárodní ochranu, ačkoli byla prvně uvedená žádost předložena ve lhůtě dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac ve smyslu tohoto ustanovení.

(viz bod 74, výrok 2)

3. Článek 20 odst. 2 nařízení č. 604/2013 musí být vykládán v tom smyslu, že se žádost o mezinárodní ochranu považuje za podanou v okamžiku, kdy orgán pověřený plněním povinností vyplývajících z tohoto nařízení obdrží písemný dokument, který je vyhotoven veřejným orgánem a potvrzuje, že státní příslušník třetí země projevil úmysl ucházet se o mezinárodní ochranu, a případně v okamžiku, kdy tento orgán obdržel pouze nejdůležitější informace, které jsou uvedeny v takovém dokumentu, ale nikoli jeho originál nebo kopii.

V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že toto ustanovení ve své druhé větě upřesňuje, že v případě žádosti, která není učiněna písemně, by měla být doba mezi prohlášením o zamýšleném podání a sepsáním úředního zápisu co nejkratší, což hovoří pro to, že jednak je vyhotovení tohoto úředního zápisu v podstatě formální náležitostí určenou k zachycení úmyslu státního příslušníka třetí země ucházet se o mezinárodní ochranu a jednak je třeba tento zápis vyhotovit bezodkladně.

Zadruhé z čl. 20 odst. 1 téhož nařízení vyplývá, že se řízení o určení příslušného členského státu zahajuje prvním podáním žádosti o mezinárodní ochranu v některém členském státě. Z toho vyplývá, že k účelnému zahájení postupu určení příslušného členského státu příslušný orgán potřebuje, aby byl přesně informován o skutečnosti, že státní příslušník třetí země projevil úmysl ucházet se o mezinárodní ochranu, aniž by bylo nezbytné, aby měl písemný dokument, jenž byl vyhotovený za tímto účelem, přesně stanovenou formu nebo aby obsahoval dodatečné důkazy, které jsou relevantní pro použití kritérií, jež jsou stanovena v nařízení Dublin III, či dokonce pro meritorní posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. V tomto stadiu řízení není ani nezbytné, aby již proběhl osobní pohovor.

Zatřetí, pokud by obdržení takového písemného dokumentu, jako je dokument dotčený ve věci v původním řízení, nepostačovalo k prokázání podání žádosti o mezinárodní ochranu, byla by omezena účinnost některých významných záruk, jež jsou přiznány žadateli o mezinárodní ochranu.

Začtvrté nařízení Dublin III přiznává zvláštní úlohu prvnímu členskému státu, v němž byla podána žádost o mezinárodní ochranu. Za těchto podmínek by závěr, že takový dokument, jako je dokument dotčený ve věci v původním řízení, nepředstavuje „úřední zápis“ ve smyslu tohoto ustanovení, v praxi umožňoval státním příslušníkům třetích zemí opustit členský stát, v němž projevíli úmysl ucházet se o mezinárodní ochranu, a ucházet se o tuto ochranu opětovně v jiném členském státě, přestože z tohoto důvodu nemohli být přemístěni do prvního členského státu, a dokonce ani nebylo možné nalézt záznam o jejich prvním požádání s využitím systému Eurodac. Taková situace by mohla mít vážný dopad na fungování dublinského systému, neboť by zpochybňovala zvláštní postavení, které nařízení Dublin III přiznává prvnímu členskému státu, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu.

S ohledem na všechny tyto skutečnosti je třeba považovat takový písemný dokument, jako je dokument dotčený ve věci v původním řízení, který je vypracován veřejným orgánem a potvrzuje, že státní příslušník třetí země projevil úmysl ucházet se o mezinárodní ochranu, za „úřední zápis“ ve smyslu čl. 20 odst. 2 tohoto nařízení.

(viz body 84, 85, 88, 91, 93, 95, 97, 103, výrok 3)